

Nieuwsbrief

Augustus 2015

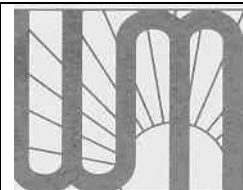
IVN VERENIGING VOOR NATUUR- EN MILEUEDUCATIE

AFDELING DE WAERDMAN – DE LANGSTRAAT
Secr. Breitenstraat 1
5143 HN Waalwijk
Tel. 0416-335294

gjel.dehaan@ivndewaerdman.nl

www.ivn.nl/afdeling/ivn-de-waerdman

Voorwoord

We hebben met zijn allen weer heel wat kilometers afgelegd of zijn dat in het najaar nog van plan. Spanning en zelfs stress is niet vreemd voor vakantiegangers, maar toch trekken we er ieder jaar massaal op uit. Van verre reizen tot de boerencamping om de hoek. Te voet, op de fiets, met de auto en noem maar op. Er zal weer veel gezien zijn. Ook de "thuisblijvers" kunnen in eigen land veel mooie plekjes bezoeken. Want, Nederland is ook mooi, niet waar.

Kolibrievlinders, bijeneters, scharrelaars, wouwen etc. komen in kleine hoeveelheden naar ons land. Kijk eens een keer op www.waarneming.nl voor de bijzondere soorten en de locaties waar ze gezien zijn.

Soms bijna ongelooflijk wat er allemaal waargenomen is.

Ik hoop dat iedereen weer heeft kunnen genieten of dat binnenkort nog van plan is. Wij starten alvast weer een mooi jaar met vele activiteiten.

Piet de Jongh

Activiteiten in kader van "Jaar van de bodem 2015".

Samen met andere verenigingen organiseert IVN De Waerdman activiteiten in Het Jaar van de Bodem. Doet u mee?

- 17 september Lezing over "Bodem in de Langstraat". Piet de Jongh vertelt over de bodem waarop wij leven en wat er nog meer in en op gebeurt.
- 10 oktober Excursie Een tocht langs drie locaties met typische Langstraat-bodems. We boren een profiel en krijgen uitleg over wat er naar boven komt. Inschrijven op de lezingavond.
- 19 november Lezing door Ineke de Jongh over "Schatten in de bodem" en "Steentijdvondsten in de Langstraat" Zij gaat het hebben over archeologie in het algemeen en over de Langstraat in het bijzonder.
- 3 december Lezing over "Natuurlijke bodemvruchtbaarheid" door bodemkenner Marc Siepman
- 17 december Practicum Bodemonderzoek

Voor deelname aan excursie en practicum dient u zich aan te melden. Verdere info hierover, zoals locatie en tijdstippen, moet nog worden vastgesteld en wordt t.z.t. bekendgemaakt.

Zie tevens de agenda voor de activiteiten.

Kees Kraneveld

De Loonse Turfvaart.

In 1396 kreeg Pauwels van Haastrecht, heer van Venloen van Johanna hertogin van Brabant toestemming voor de aanleg van een turfvaart van Loon op Zand naar 's-Hertogenbosch. Pauwels was van plan de uitgestrekte moeren in het noorden en westen van zijn Heerlijkheid Loon op Zand grootschalig te ontvenen en de turf in 's-Hertogenbosch op de markt te brengen. In 1397 werd begonnen met de aanleg van de Loonse Tuffvaart, die pas rond 1420 door Dirk zoon van Pauwels werd voltooid. De vaart liep van de turfgebieden De Hoge Moeren (De Moer) naar Kaatsheuvel en via Plantloon, waar nog restanten te vinden zijn, door de Zeeg ten zuiden van Drunen en het Vlijmens Ven via de Bossche Sloot richting de Dieze in Engelen en vandaar naar 's-Hertogenbosch. Aanvankelijk diende de turfvaart ook voor de afvoer van het vele water uit het drassige wingebed van de turf en voor het vervoer van de turf. Na verloop van tijd moest het water door verdroging met stuwen op peil worden gehouden. De turfvaart was één roede (5,75 meter) breed en vrij ondiep, zodat alleen platbodenvaartuigen (turfpleit) er gebruik van konden maken. De turfpleit, die een mtr. of 14 lang was, werd voortgeboord door brabers (turfschippers). De turfvaart ging door tot 1642 en leverde vooral in de 15e en 16e eeuw de heren van Loon op Zand veel geld op. Gedurende meer dan 220 jaar, tijdens de hoogtijdagen van 's-Hertogenbosch, vormde de turf die via de turfvaart werd aangevoerd de belangrijkste energievoorziening voor de stad. Er werd in konvooi van sluis tot sluis gevaren. Een konvooi bestond eind 16e eeuw uit maximaal 25 pleiten en had een lengte van bijna 400 meter. Het moet een indrukwekkend gezicht geweest zijn om de volgeladen turfpleiten als parelsnoer door het Vlijmens Ven te zien varen. Afhankelijk van het weer en het aanbod van water deed men er maar liefst vijf dagen over om heen en weer te varen vanaf De Moer naar 's-Hertogenbosch. Eind 16e eeuw voeren er tussen de 1.500 tot 2.000 turfpleiten naar de stad, een enorm aantal!

Bron: Plekbord. Informatieblad van de Heemkundekring Onsenoort

Winterwandeltocht door het Slagenlandschap.

Beste leden en donateurs van IVN De Waerdman,

Wandelt u op 30 **december 2015** mee door het schitterende Slagenland bij Sprang-Capelle? IVN De Waerdman-De Langstraat organiseert samen met de gemeente Waalwijk en het Platform de Langstraat een winterwandeltocht door **het natuurgebied De Langstraat** van Staatsbosbeheer.

De wandeling begint om 10.30 u. en eindigt rond 14.30 u. Tussen 12.00 u. en 12.45 u. wordt er gepauzeerd met soep en roggebrood met spek op de Bonte Hoeve van de familie Verhoeven en IVN De Waerdman trakteert op een borreltje. In verband met de consumpties moet u zich wel aanmelden. Dat kan per e-mail gjel.dehaan@ivndewaerdman.nl of per telefoon bij Giel de Haan 0416-335294. Er zijn geen kosten aan verbonden.

De startlocatie is de parkeerplaats aan het Halve Zolenfietspad aan de Julianalaan te Sprang-Capelle. Het is belangrijk om goede schoenen aan te trekken.

P. de Jongh

Contributie.

Als u de contributie 2015 nog niet hebt betaald, dan kunt u die alsnog overmaken op rekeningnummer: NL49INGB0003607053 t.n.v. IVN afd. de Waerdman-de Langstraat te Waalwijk o.v.v. contributie 2015. Leden € 15, huisgenootleden € 2,50 en donateurs € 10.

Het Bestuur

Agenda

6	september	10.00	Wandeling vanaf Café Bos en Duin, Oude Bossche Baan 1, Udenhout.
12	september	09.30	Inventarisatie door plantenwerkgroep.
17	september	20.00	Lezing door Piet de Jongh met Bodem van De Langstraat. De Haven, Leefdaelhof 11 te Waalwijk. Vrije toegang.
1	oktober	20.00	Lezing door Kees Kraneveld met Roofvogels in Nederland. De Haven, Leefdaelhof 11 te Waalwijk.
3	oktober	14.30	Inventarisatie door plantenwerkgroep.
4	oktober	10.00	Wandeling vanaf Café De Roestelberg, Roestelbergseweg 2, Kaatsheuvel.
10	oktober	09.00	Excursie langs drietal locaties met Langstraats bodemprofiel. Deelname mits aangemeld.
24	oktober	09.00	Veldwerkgroep.
1	november	10.00	Wandeling Café De Galgenwiel, Burg.Smeelelaan 124 te Waalwijk.
5	november	20.00	Lezing door Jacques van der Neut over De Biesbosch. De Haven, Leefdaelhof 11 te Waalwijk.
7	november	14.30	Inventarisatie door plantenwerkgroep.
19	november	20.00	Lezing door Ineke de Jongh met Schatten in de bodem van de Langstraat. De Haven, Leefdaelhof 11 te Waalwijk. Vrije toegang.
21	november	09.00	Veldwerkgroep.
3	december	20.00	Lezing door Marc Siepman met Natuurlijke bodemvruchtbaarheid. De Haven, Leefdaelhof 11 te Waalwijk.
5	december	-----	Geen bijeenkomst betreffende Inventarisatie door plantenwerkgroep.
6	december	10.00	Wandeling vanaf Café De Drie Linden, Giersbergen.
17	december	09.00	Bijeenkomst door Piet de Jongh met Practicum bodemonderzoek. Deelname mits aangemeld.
19	december	09.00	Veldwerkgroep.
30	december	10.30	Winterwandeling vanaf de parkeerplaats aan het Halve Zolen fietspad aan de Julianalaan te Sprang-Capelle. Aanmelden, zie info in nieuwsbrief.
9	januari	13.30	Nieuwjaarsreceptie. Café-restaurant De Roestelberg, Roestelbergseweg 2, Kaatsheuvel.

Voor informatie over Plantenwerkgroep kunt u contact opnemen met Theo Boonmann tel. 0416-376378
Voor informatie over Landschapsbeheer kunt u contact opnemen met Henk van Gelder tel. 0416-333247
Voor informatie over Lezingen kunt u contact opnemen met Ad van Oosterhout tel. 013 - 5710944

Het bestuur wil het gebruik van e-mail voor het toesturen van de nieuwsbrief en andere stukken promoten. Het bespaart kosten. Doe mee en stuur een mail aan het secretariaat.
gjel.dehaan@ivndewaerdman.nl

Groeten, Giel de Haan

Kijk eens op de site van onze vereniging: www.ivn.nl/afdeling/ivn-de-waerdman